ПРАЛЕТАРЫІ УСІХ КРАІН, ЯДНАЙЦЕСЯ!

Гомельскі універсітэт

ОРГАН ПАРТКОМА, РЭКТАРАТА, МЯСЦКОМА, КАМІТЭТА ЛКСМБ І ПРАФКОМА ГОМЕЛЬСКАГА ДЗЯРЖАЎНАГА УНІВЕРСІТЭТА

№ 33 (482) | Субота, 14 лістапада 1981 года | Газета заснавана ў верасні 1969 года. Выходзіць раз у тыдзень | Цана 2 кап.

ПОШУК ПРЫНОСІЦЬ АДКРЫЦЦЁ

У пастановах партыі і ўрада неаднаразова падкрэслівалася важная роля ўкаранення навукова-даследчай работы ў працэс падрыхтоўкі спецыялістаў з вышэйшай адукацыяй як аднаго з эфектыўных метадаў выпрацоўкі творчага мыслення, уменне прымяняць набытыя веды на практыцы. На Усесаюзным злёце студэнтаў тав. Л. І. Брэжнеў адзначыў: «Глыбока, у поўным аб'ёме авалодаць праграмным матэрыялам ВНУ важна, неабходна. Але аднаго гэтага недастаткова. Трэба навучыцца пастаянна ўдасканальваць свае веды, выпрацоўваць навыкі даследчыка, шырокі тэарэтычны кругагляд. Без гэтага цяжка арыентавацца ў аб'ёме ведаў, які ўвесь час павялічваецца, у растучым патоку навуковай інфармацыі. Працэс навучэння ў ВНУ сёння ўсё больш абапіраецца на самастойную, блізкую да даследчай дзейнасць студэнта».

Для павышэння якасці падрыхтоўкі спецыялістаў і павышэння ўзроўню ідэйна-палітычнага выхавання спецыялістаў разам з удасканальваннем вучэбнага працэсу студэнты шырока прыцягваюцца да НДР, звязанай з вучэбным працэсам і профілем будучай спецыяльнасці. У гэтай сувязі камсамольскія арганізацыі павінны ўдасканальваць формы навукова-даследчай работы.

У нашым універсітэце атрымалі развіццё розныя формы і метады арганізацыі НДРС. Гэта, па-першае, НДРС, уключаная ў вучэбны працэс. На семінарскіх і практычных занятках, практыках, прадугледжаных вучэбным планам, студэнты атрымліваюць веды даследчага тыпу, з элементамі творчага пошуку, патрабуючыя нестандартных рашэнняў. Гэта форма з'яўляецца найбольш масавай, таму што практычна ўсе студэнты прымаюць у ёй удзел: працуюць над курсавымі і дыпломнымі праектамі, пішуць навуковыя рэфераты па грамадскіх навуках і г. д.

Падрыхтоўка будучых даследчыкаў пачынаецца са школы. Важна яшчэ да паступлення ў ВНУ выклікаць у школьнікаў цікавасць да навукі, прывычку шмат і настойліва працаваць, імкненне спазнаваць новае. У гэтым дапамагаюць школы юных фізікаў, матэматыкаў, [illegible]гаў, лектарская работа, [illegible] адкрытых дзвярэй».

З 1-га курса навыкі НДР, неабходнай для далейшай сур'ёзнай работы, студэнты набываюць у студэнцкіх навуковых гуртках, пад кіраўніцтвам выкладчыкаў пачынаюць яны свае першыя крокі ў навуцы: працуюць з літаратурай, слухаюць даклады, знаёмяцца з навінкамі навуковага свету.

Практычная работа, у якой рашаюцца задачы народнай гаспадаркі,— удзел студэнтаў у распрацоўцы гаспдагаворных, дзяржбюджэтных тэм. Колькасць студэнтаў, ахопленых гэтай формай НДРС, невялікая, але для тых, хто ёй займаецца — шырокае поле дзейнасці. Тут можна прымяніць свае веды, творчую энергію. Важнай формай НДРС з'яўляецца работа ў СКБ, якое ўключае некалькі падраздзяленняў у нашым універсітэце: студэнцкія канструктарскія бюро праектавання, навукова-даследчую лабараторыю пры кафедры фізіялогіі спорту і спартыўнай медыцыны, СНДЛ пры кафедры заалогіі і дарвінізму, бюро навуковага перакладу, НДЛ па фальклору пры кафедры беларускай літаратуры, СНДЛ па фізіцы высокіх энергій, студэнцкі вылічальны цэнтр, грамадскае бюро эканамічнага аналізу і інш. Усяго ва універсітэце налічваецца 11 студэнцкіх навуковых падраздзяленняў. Работа студэнтаў у іх прыносіць значны эканамічны эфект.

НДРС уключае і арганізацыйна-масавыя мерапрыемствы. Кожны год студэнты ГДУ прымаюць удзел ва Усесаюзным конкурсе на лепшую навуковую работу па прыродазнаўчых, тэхнічных і гуманітарных навуках, конкурсе студэнцкіх работ па грамадскіх навуках, гісторыі ВЛКСМ і міжнароднага маладзёжнага руху. Прыемна адзначыць, што колькасць навуковых работ, аднесеных да 1-й катэгорыі, павялічваецца.

Кожны год, калі ва універсітэце праводзяцца «Дні навукі», на факультэтах праходзяць навуковыя студэнцкія канферэнцыі. Гэта справаздача студэнтаў аб сваёй навукова-даследчай рабоце.

Добрай традыцыяй стала правядзенне выставак навукова-тэхнічнай і мастацка-прыкладной творчасці на факультэтах. У мінулым годзе такая выстаўка ў маштабах ГДУ ярка прадэманстравала дасягненні студэнтаў у НДРС, адкрыла новыя таленты.

Важная задача на новы перыяд — забяспечыць удзел усіх студэнтаў у НДР, развіваць і ўдасканальваць формы і метады навукова-даследчай работы. Каб захапіць студэнтаў НДР, трэба ўжо з першага курса растлумачыць ім яе мэты, задачы, формы, бо з-за недастатковай арганізацыйнай і растлумачальнай работы часта і студэнты-старшакурснікі маюць аб НДР цьмянае ўяўленне.

Важная роля ў прапагандзе НДРС належыць камсамольскаму актыву, студэнтам-арганізатарам навукова - даследчай работы. Актыўны ўдзел у арганізацыйнай рабоце прынялі Ігар Семчанка з фізічнага, Уладзімір Рылякоў з геалагічнага, Людміла Медзіна з біялагічнага, Галіна Граковіч з матэматычнага, Святлана Мятлушка з эканамічнага факультэтаў, Іван Пазнякевіч з факультэта фізвыхавання. Для актывістаў НДРС, усіх студэнтаў — членаў Саветаў па НДРС факультэтаў камітэт камсамола сумесна з СКБ арганізуе вучобу па навукова-даследчай рабоце.

На VIII рэспубліканскім навукова-даследчым семінары па НДРС і ВДРС (1980 г.) была пастаўлена задача: «Правадзіць работу па далейшаму развіццю і ўдасканальванню НДРС і ВДРС, ствараць грамадскую думку на факультэтах і ў групах аб неабходнасці сур'ёзна займацца навукова-даследчай работай, развіваць ініцыятыву і самастойнасць студэнтаў у навуковай і тэхнічнай творчасці; аналізаваць і ўкараняць найбольш эфектыўныя формы НДРС, шырока выкарыстоўваць пры гэтым камсамольскія сходы, насценны друк, шматтыражкі, радыёгазеты, выступленні вядучых вучоных вобласці, рэспублікі, краіны».

Т. СІМАКОВА,
член камітэта камсамола ГДУ,
адказная за сектар НДРС.

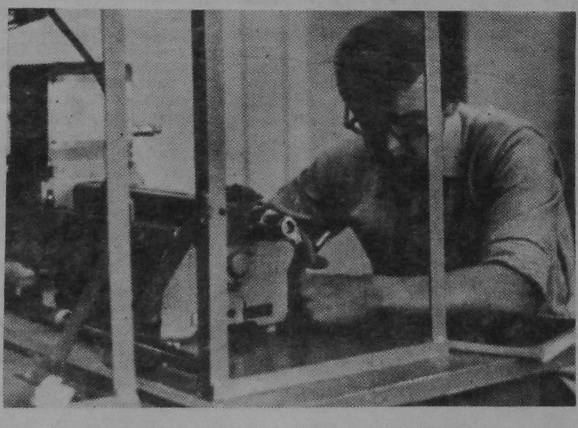

На здымку: студэнт чацвёртага курса фізічнага факультэта Пётр Карпаў у час лабараторных заняткаў у адной з лабараторый факультэта.

Фота **У. Чысціка.**

ДА ЮБІЛЕЮ НАРОДНЫХ ПЕСНЯРОЎ

У нашым універсітэце з кожным днём шырыцца падрыхтоўка да 100-годдзя з дня нараджэння класікаў беларускай нацыянальнай літаратуры, народных песняроў Янкі Купалы і Якуба Коласа. Яе асноўнымі арганізатарамі з'яўляюцца кафедры беларускай літаратуры і мовы. Імі распрацаваны і зацверджаны на сваіх пасяджэннях канкрэтныя мерапрыемствы па святкаванню знамянальных юбілеяў. Прадугледжваецца актывізаваць выкарыстанне матэрыялаў па творчасці Я. Купалы і Я. Коласа ва ўсіх відах вучэбнай і пазавучэбнай работы ў бягучым і будучым навучальных гадах. Больш актыўна студэнты прыцягваюцца да напісання курсавых і дыпломных работ па творах нашых любімых пісьменнікаў. Ужо распрацавана тэматыка дакладаў, прысвечаная юбілейным датам. Рэгулярныя выступленні вучоных і выкладчыкаў па радыё і тэлебачанні, ў друку, тэматычны прагляд кінафільмаў і тэатральных пастановак, юбілейныя пасяджэнні студэнцкіх навуковых гурткоў, выступленні літаратуразнаўцаў і моваведаў перад гарадской і сельскай аудыторыямі — гэта і многае іншае ўвайшло ў праграму падрыхтоўкі купалаўскага і коласаўскага юбілеяў.

Па асабліваму рыхтуецца адзначыць юбілей Янкі Купалы кафедра беларускай мовы. Пад кіраўніцтвам яе загадчыка заслужанага дзеяча навукі Беларускай ССР, прафесара У. В. Анічэнкі падрыхтаваны да выдання слоўнік мовы народнага песняра.

Нядаўна, калі ў Гомелі праводзілася рэспубліканскае свята кнігі «Шырокая краіна мая родная», наш універсітэт наведаў народны пісьменнік Беларусі, галоўны рэдактар Беларускай Савецкай Энцыклапедыі Іван Шамякін. Ён жыва цікавіўся падрыхтоўкай універсітэцкага калектыву да святкавання 100-гадовых юбілеяў з дня нараджэння Янкі Купалы і Якуба Коласа.

Б. ВАЛОДЗІН.

На здымку: (злева направа): загадчык кафедры беларускай мовы прафесар У. В. Анічэнка; Іван Пятровіч Шамякін і рэктар універсітэта акадэмік АН БССР Б. В. Бокуць вядуць гаворку аб падрыхтаваным да друку слоўніку мовы Янкі Купалы.

Фота **У. Чысціка.**

ПОСПЕХ ПРАЦАЎНІКОЎ БЕЛАРУСКАЙ ВЁСКІ

Ажыццяўляючы рашэнні XXVI з'езда КПСС, земляробы Беларусі арганізавана правялі ўборку ўраджаю і з перавышэннем выканалі планы і прынятыя на 1981 год сацыялістычныя абавязацельствы па продажу дзяржаве збожжа, бульбы, пладоў і ягад.

На нарыхтоўчыя пункты і перапрацоўчыя прадпрыемствы паступіла 1800 тысяч тон збожжа, на 502 тысячы тон больш сярэднегадавых закупак у дзесятай пяцігодцы. Такая колькасць збожжа ў рэспубліцы нарыхтавана ўпершыню. Бульбы закуплена 2170 тысяч тон, або амаль на 350 тысяч тон больш, чым нарыхтоўвалася ў сярэднім за год у мінулым пяцігоддзі. Выкананы заданні па пастаўках бульбы гарадам і прамысловым цэнтрам краіны. За межы рэспублікі адгружана 1 мільён 163 тысячы тон харчовай і насеннай бульбы пры плане 650 тысяч тон. Калгасы і саўгасы поўнасцю забяспечылі сябе якасным насеннем збожжавых, бульбы і іншых сельскагаспадарчых культур, больш мінулагодняга і больш высокай якасці нарыхтавана грубых і сакавітых кармоў.

На ўборцы ўраджаю актыўна і самаадданa працавалі калгаснікі, рабочыя саўгасаў, беспераболйна дзейнічалі нарыхтоўчыя і транспартныя арганізацыі. Немалую дапамогу працаўнікам вёскі аказалі жыхары гарадоў і рабочых пасёлкаў, навучэнцы і студэнты, воіны Савецкай Арміі. У авангардзе барацьбы за ўраджай знаходзіліся камуністы і камсамольцыя, вялікую і мэтанакіраваную арганізатарскую і масава-палітычную работу праводзілі партыйныя, савецкія, прафсаюзныя, камсамольскія і гаспадарчыя органы рэспублікі.

Цяпер работнікі сельскай гаспадаркі Беларускай ССР рыхтуюць насенне і тэхніку, вывозяць угнаенні пад ураджай будучага года, прымаюць меры па забеспячэнню арганізаванага правядзення зімоўкі жывёлы, робяць усё, каб даць Радзіме як мага больш мяса і малака, паспяхова выконваць заданні другога года адзінаццатай пяцігодкі, унесці дастойны ўклад у ажыццяўленне гістарычных рашэнняў XXVI з'езда КПСС.

З выдатнай працоўнай перамогай працаўнікоў сельскай гаспадаркі, механізатараў, вучоных і спецыялістаў, партыйных, савецкіх, прафсаюзных і камсамольскіх работнікаў, усіх працоўных Беларускай ССР павіншаваў Генеральны сакратар ЦК КПСС, Старшыня Прэзідыума Вярхоўнага Савета СССР таварыш Л. І. Брэжнеў.

Запрашае школа маладога лектара

17 лістапада, у аўторак, адбудуцца заняткі ў школе маладога лектара. Іх тэма: «Актуальныя праблемы знешняй палітыкі КПСС на сучасным этапе». Заняткі будзе праводзіць заслужаны работнік культуры БССР, лектар АК КПБ Б. Г. Гадуноў.

Пачатак — у 16 гадзін, у аудыторыі 2—2 першага корпуса.

СПРАВАЗДАЧЫ І ВЫБАРЫ Ў КАМСАМОЛЬСКІХ АРГАНІЗАЦЫЯХ

ЧАС СТАЛЕННЯ

Вучоба ва універсітэце — адказная пара ў жыцці маладых людзей. Каб стаць сапраўдным спецыялістам, патрэбна высокая эрудыцыя, шмат цярпення і намаганняў, трэба навучыцца рацыянальна выкарыстоўваць час, не баяцца цяжкасцей. Усе гэтыя якасці характэрны для большасці студэнтаў эканамічнага факультэта. Пацвярджэннем нашай думкі могуць служыць вынікі летняй экзаменацыйнай сесіі. Паспяховасць склала 95,2 працэнта. Гэты паказчык значна вышэйшы, чым у папярэднім годзе. 15 груп з 39 маюць стопрацэнтную паспяховасць. На факультэце зараз 51 выдатнік. Нельга тут добрага слова не сказаць пра ленінскіх стыпендыятаў Іну Каваленка, Аляксея Нікіфарава. Яны заўсёды ў паходзе за ведамі. А як тут не ўспомніць высокую рэзультатыўнасць групы Т-51, дзе камсоргам Ала Вялюга. Калектыў гэтай групы выйшаў пераможцам у сацыялістычным спаборніцтве сярод акадэмічных груп універсітэта.

Аднак нягледзячы на ўсе гэтыя поспехі, работы ў вучэбна-выхаваўчай камісіі яшчэ шмат. Камісія разгледзела ў мінулым навучальным годзе 53 персанальныя справы прагульшчыкаў, тых, хто незадавальняюча вучыцца. Аб'яўлена 26 вымоў, з іх 17 — строгія. Тут ёсць аб чым падумаць. За кожнай з гэтых спраў — студэнт, які па тых ці іншых прычынах не змог стаць нароўні з выдатнікамі, ці хаця б здаць сесію добра. Відаць, трэба вучэбна-выхаваўчай камісіі выкарыстоўваць усе магчымасці, каб аказваць уплыў на павышэнне якасці вучэбнага працэсу, даваць заўсёды прынцыповую ацэнку ўсім парушальнікам вучэбнай дысцыпліны, абыякавым адносінам да выканання графіка вучэбнага працэсу.

Вялікую дапамогу ў правядзенні вучэбна-выхаваўчай работы на факультэце аказваў савет выдатнікаў. Члены савета вывучылі бюджэт часу першакурснікаў і на аснове гэтага даследавання далі ім рэкамендацыі.

Кожны малады чалавек, выбраўшы свой жыццёвы шлях, павінен рыхтаваць сябе да самастойнай работы, ужо зараз задумацца аб сваім укладзе ў тую справу, дзеля якой будзе аддадзена пяць гадоў вучобы. Дапамагаць студэнтам падняцца на ступеньку вышэй у сваіх ведах, дапамагчы раскрыць яму ўсе свае здольнасці павінны камсамольскія групы, сектары камітэта камсамола. Менавіта мэтанакіраваная работа ў гэтым напрамку камсамольскіх фарміраванняў, выкладчыкаў паслужыла добрую службу. На факультэце ўзрасла колькасць студэнцкіх навуковых работ, вылучаных на рэспубліканскі і ўсесаюзны конкурсы, памнажылася колькасць дакладаў, якія зроблены студэнтамі на навуковых канферэнцыях. Ужо стала добрай традыцыяй праводзіць у «Дні эканаміста» навуковыя канферэнцыі, куды запрашаюцца студэнты іншых ВНУ. Скажам, у мінулым годзе гасцямі факультэта былі юнакі і дзяўчаты з Масквы, Рыгі, Вільнюса, Кіева, Кішынёва, Мінска, Калінінграда. Такія сустрэчы пакідаюць прыкметны след у жыцці нашага факультэта.

У павышэнні паспяховасці, грамадска-палітычнай актыўнасці студэнтаў вялікую ролю адыгрываюць асабістыя комплексныя планы. Трэба, каб гэтая форма павышэння творчай актыўнасці маладых людзей стала прадметам асаблівай увагі камсамольскіх груп і асабліва на першых курсах. Вялікія магчымасці для ідэйна-палітычнага выхавання студэнтаў крые ў сабе факультэт грамадскіх прафесій. Мы павінны і надалей пашыраць шэфскія сувязі са школамі, домакіраўніцтвамі, унікаць у іх паўсядзённыя клопаты з тым, каб ужо з першых крокаў на сваіх рабочых месцах актыўна ўключыцца ў грамадска-палітычнае жыццё.

Прадметам пастаяннай увагі камсамольскай арганізацыі было і застаецца ваенна-патрыятычнае выхаванне студэнтаў. Як і вучоба, гэтая справа павінна творча развівацца ў камсамольскіх групах. Трэба і надалей знаёміць студэнтаў з гісторыяй барацьбы савецкага народа за Савецкую ўладу, вывучаць гісторыю Гомельшчыны, яе слаўнае мінулае і дзень сённяшні. Заслугоўвае ўвагі традыцыйнае свята «Тыдзень рэвалюцыйнай славы», «Тыдзень славы герояў», у час правядзення якіх студэнты сустракаюцца з ветэранамі вайны і працы. У нас на факультэце ёсць добры вопыт састаўлення альбомаў, у якіх запісваюцца ўспаміны ветэранаў Вялікай Айчыннай вайны, перадавікоў і наватараў.

Дзейснай формай выхавання студэнтаў з'яўляецца ўдзел іх у будаўнічых атрадах, у добраахвотнай народнай дружыне, гуртках мастацкай самадзейнасці, спартыўных секцыях. Кожная камсамольская арганізацыя павінна ў поўнай меры выкарыстоўваць усе гэтыя формы найлепшым чынам з тым, каб рыхтаваць для народнай гаспадаркі высокакваліфікаваных спецыялістаў, людзей з актыўнай жыццёвай пазіцыяй.

Аб усім гэтым ішла размова на справаздачна-выбарнай канферэнцыі эканамічнага факультэта. Як у справаздачным дакладзе, так і ў выступленнях дэлегатаў канферэнцыі прагучала шмат слоў адабрэння дзейнасці камсамольскай арганізацыі, былі выказаны пажаданні і прапановы. З асаблівай увагай былі яны ўспрыняты з выступлення старэйшых таварышаў-камуністаў — дэкана факультэта І. П. Трацэўскага, сакратара партбюро Б. І. Врублеўскага. Асобныя пытанні работы камітэта камсамола факультэта, курсавых і групавых камсамольскіх арганізацый асвятляліся ў выступленнях студэнтаў, якія адказваюць за той ці іншы ўчастак — старшыні «Камсамольскага пражэктара» Людмілы Біцеевай, рэдактара факультэцкай газеты «Эканаміст» Галіны Кабанчук, старшыні прафбюро факультэта Аляксандра Трушкова, члена арганізацыйнага камітэта па правядзенню «Дзён эканаміста» Алега Дземідзенкі.

Сакратаром камітэта камсамола эканамічнага факультэта выбраны **Васіль Кароткі**.

В. АСІПЕНКА,
студэнт эканамічнага факультэта.

ПЕРААДОЛЬВАЦЬ ІНЕРТНАСЦЬ

Камсамольскі сход, на якім падводзяцца вынікі работы за справаздачны перыяд, павінен ператварыцца для юнакоў і дзяўчат у дзелавую і прынцыповую размову аб поспехах і праліках іх камсамольскай арганізацыі, мерах па далейшаму ўдасканальванню сваёй дзейнасці. Менавіта такім ён атрымаўся ў студэнтаў фізічнага факультэта. Трэба прызнаць, што раней на фізфаку камсамольскае жыццё знаходзілася, як кажуць, у плыні некаторай інертнасці. Паставіць камсамольскую работу на належны ўзровень, захапіць студэнтаў цікавымі пачынаннямі, ідэямі змагла Таццяна Любезная, якая была выбрана сакратаром камсамольскай арганізацыі фізфака ў мінулым годзе. Праявіліся вялікія арганізатарскія здольнасці дзяўчыны, яе уменне наладзіць цесны кантакт камсамольскага бюро з партыйнай арганізацыяй факультэта, якая і стала добрым памочнікам і дарадчыкам камсамольцам у іх дзейнасці. І вось добрыя вынікі. Ажывілася камсамольская работа на факультэце, насычаным і змястоўным стала яго жыццё. Аб гэтым і гаварылася на справаздачна-выбарным камсамольскім сходзе факультэта, на якім са справаздачным дакладам выступіла Т. Любезная.

Усебакова і дэталёва аналізаваліся ўсе напрамкі дзейнасці камсамольскага бюро. Галоўнае для студэнта — вучоба, таму камсамольскае бюро непрымірыма адносілася да фактаў недобрасумленных адносін да яе асобных студэнтаў, рэгулярна трымала ў полі зроку пытанні паспяховасці вучэбна-выхаваўчая камісія факультэта на чале з яе старшынёй А. Грыб. На пасяджэннях ВВК разглядаліся персанальныя справы адстаючых у вучобе камсамольцаў, падводзіліся і аналізаваліся вынікі экзаменацыйных сесій і г. д.

Асаблівай увагі патрабуюць да сябе першакурснікі. Адразу адаптыравацца ў новых для іх умовах яны не могуць, і як вынік — нізкая паспяховасць у першую экзаменацыйную сесію. Таму, як гаварылася ў дакладзе, студэнтам старэйшых курсаў неабходна аказваць першакурснікам сур'ёзную практычную дапамогу.

Адным з асноўных напрамкаў работы камсамольскага бюро з'яўляецца навукова-даследчая работа студэнтаў. Ёю ахоплена на факультэце 93,6 працэнта студэнтаў. Але трэба яшчэ ўзнімаць НДРС на вышэйшую ступень, часцей арганізоўваць конкурсы на лепшую работу, зацікаўліваць навуковай работай першакурснікаў.

Дапамагчы юнакам і дзяўчатам глыбока і ўсебакова вывучыць матэрыялы XXVI з'езда КПСС заклікана сістэма камсамольскай палітычнай вучобы. На факультэце працавала камісія па праверцы гэтай работы, і як паказалі вынікі — яшчэ не ва ўсіх групах палітінфармацыі праводзяцца на належным узроўні, часта зводзяцца да фармальнасці. Таму ў гэтым плане яшчэ трэба шмат папрацаваць камсамольскім бюро курсаў.

У дакладзе шмат было сказана аб вялікай ролі групкамсорга — зачынальніка і арганізатара карысных спраў у пярвічных арганізацыях. Ёсць яшчэ на факультэце такія групы, якія можна назваць «сонным царствам», дзе шмат раўнадушша і апатыі. Гэтага, зазначыла Т. Любезная, не будзе ў тых групах, дзе кожны камсамолец, кожны актывіст, усведамляючы свой абавязак перад калектывам, зразумее і адчуе, што ад яго добрасумленнасці, старання ў значнай ступені залежыць поспех агульнай справы.

Дысцыпліна — першая ўмова згуртаванасці і баявітасці камсамольскай арганізацыі. І галоўным сродкам барацьбы з яе парушальнікамі, гаварыла на сходзе, павінна быць таварыскае ўздзеянне, выхоўваючая сіла калектыву.

Не ў меру сваіх магчымасцей працавалі ў справаздачны перыяд культурна-масавыя камісіі асобных груп, курсаў, дзейнасць якіх зводзілася, у асноўным, да распаўсюджвання білетаў на канцэрты і ў тэатр. Слаба вялі работу органы студэнцкага самакіравання, у прыватнасці, старасты паверхаў, студсаветы інтэрнату і адказныя за бытавы сектар камсамольскага бюро факультэта.

На справаздачна-выбарным сходзе сакратаром камсамольскага бюро факультэта выбрана студэнтка 3-га курса **Наталля Федарцова**.

Новаму саставу камсамольскага бюро трэба будзе працаваць так, каб яшчэ больш насычаным і цікавым стала жыццё на факультэце, каб з новымі поспехамі і дасягненнямі сустрэла камсамольская арганізацыя фізфака XIX з'езд ВЛКСМ.

Т. ДУБЯК.

Жыццё ВНУ

НОВЫЯ АДДЗЯЛЕННІ

Дванаццаць гадоў назад Цэнтральны Камітэт КПСС і Савет Міністраў СССР прынялі важную пастанову «Аб арганізацыі падрыхтоўчых аддзяленняў» пры вышэйшых навучальных установах нашай краіны. Яна адкрыла новыя магчымасці для прыцягнення ў ВНУ перадавых рабочых, калгаснікаў, звольненых з радоў Савецкай Арміі воінаў. Юнакі і дзяўчаты з закончанай сярэдняй адукацыяй, якія маюць бесперапынны стаж практычнай работы не менш аднаго года (без стажа вучнёўства), па накіраванням прамысловых прадпрыемстваў, будоўляў, арганізацый транспарту і сувязі, геолагаразведчных арганізацый, саўгасаў, калгасаў, міжгаспадарчых прадпрыемстваў (арганізацый) і вытворчых аб'яднанняў у сельскай гаспадарцы, спажывецкіх кааператываў, прадпрыемстваў гандлю, камандавання воінскіх часцей і арганізацый ДТСААФ па рэкамендацыях партыйных, камсамольскіх і прафсаюзных арганізацый карыстаюцца правам паступлення на падрыхтоўчае аддзяленне Гомельскага дзяржаўнага універсітэта (як і ў любую іншую ВНУ). На базе нашага універсітэта, пачынаючы з гэтага навучальнага года, будуць рыхтавацца слухачы і да паступлення ў Гомельскі політэхнічны інстытут.

Прамысловыя прадпрыемствы, будоўлі, саўгасы, калгасы нярэдка накіроўваюць на падрыхтоўчае аддзяленне моладзь за кошт сродкаў прадпрыемстваў і калгасаў. У такім выпадку, пасля атрымання вышэйшай адукацыі, юнакі і дзяўчаты абавязкова вяртаюцца ў свае рабочыя калектывы.

Адбор і накіраванне асоб, якія жадаюць вучыцца на «нулявым курсе ВНУ», як часта называюць падрыхтоўчае аддзяленне, ажыццяўляецца непасрэдна кіраўнікамі прадпрыемстваў і, як правіла, праходзіць праз абмеркаванне на вытворчых нарадах і сходах. Гэта вельмі важнае патрабаванне, таму што накіраванне на вучобу — прывілей лепшых, перадавых рабочых, актыўных удзельнікаў грамадскага жыцця, якія праявілі глыбокую, творчую цікавасць да сваёй прафесіі, упэўніліся ў неабходнасці ўдасканальваць майстэрства. Такім чынам, добрасумленны работнік атрымлівае сур'ёзнае маральнае заахвочванне.

Такіх прыкладаў шмат. Вось некаторыя з іх. Любоў Тубал прайшла пасля заканчэння сярэдняй школы добрую працоўную загартоўку. Яна была рабочай саўгаса, а ў апошнія пяць гадоў — швяёй-матарысткай на Гомельскай фабрыцы цацак, дзе ўступіла ў партыю, была выбрана дэпутатам гарадскога Савета народных дэпутатаў. Кіраўніцтва і калектыў фабрыкі накіравалі яе для навучання на падрыхтоўчае аддзяленне нашага універсітэта. Цяпер Л. Тубал паспяхова вучыцца на трэцім курсе эканамічнага факультэта. І тут яна актыўна ўдзельнічае ў грамадскім жыцці, студэнты ведаюць яе як надзейнага таварыша.

Скажам і пра Ігара Донікава. Ён набыў спецыяльнасць апаратчыка ў Гомельскім прафесіянальна-тэхнічным вучылішчы № 79. Потым працаваў на хімзаводзе, служыў у радах Савецкай Арміі. Служыў выдатна, таму што, калі прыйшла пара звальняцца ў запас, камандаванне часці накіравала яго на падрыхтоўчае аддзяленне універсітэта.

Алег Берднікаў пасля вучобы ў Целяшоўскай сярэдняй школе пяць гадоў працаваў трактарыстам у калгасе «Бальшавік». Там жа ўступіў у партыю. Ён узнагароджаны медалём «За працоўную адзнаку». Падрыхтоўка высокакваліфікаваных кадраў для вёскі прадугледжвае пашырэнне магчымасцей для паступлення ў ВНУ сельскай моладзі. Менавіта таму калгас накіраваў А. Берднікава на падрыхтоўчае аддзяленне універсітэта. Зараз юнак вучыцца на трэцім курсе эканамічнага факультэта, настойліва засвойвае цыкл эканамічных навук, каб спаўна аддзячыць роднай гаспадарцы за клопат.

Асістэнт кафедры радыёфізікі фізічнага факультэта Валянціна Іосіфаўна Багдановіч таксама выпускніца падрыхтоўчага аддзялення, член КПСС, народны засядацель суда Цэнтральнага раёна, улетку была камандзірам інтэрнацыянальнага будаўнічага атрада «Дружба-81», які працаваў у Чэхаславакіі.

Выдатнікамі вучобы былі выпускнікі падрыхтоўчага аддзялення Валянціна Лебедзева, Юрый Пархоменка. Цяпер яны аспіранты Акадэміі навук БССР. Віктар Маслюкоў таксама наш выпускнік, закончвае аспірантуру пры Маскоўскім дзяржаўным універсітэце імя М. В. Ламаносава па спецыяльнасці «Усеагульная гісторыя».

Станоўчы эфект, на наш погляд, дае дагаворная форма супрацоўніцтва з многімі прамысловымі прадпрыемствамі Гомеля. У практыцы нашай работы трывала замацаваліся пастаянныя сувязі з маладымі працаўнікамі вытворчасці. Публікуем артыкулы ў заводскіх шматтыражных газетах, выступаем па радыёвяшчанні, чытаем лекцыі для рабочых, праводзім індывідуальныя субяседванні. Гэту работу паспяхова вядуць выкладчыкі падрыхтоў-

Рэха працоўнага семестра-81

НЕ ЗАБЫВАЮЦЦА КАРЫСНЫЯ СПРАВЫ

У адзін з летніх дзён школьны двор вёскі Нісімкавічы напоўніўся вясёлым шумам, звонкімі галасамі. Не, гэта не школьнікі прыйшлі на заняткі. Тут, у сельскай школе, размясціўся студэнцкі будаўнічы атрад «Палессе» эканамічнага факультэта ГДУ.

Байцоў СБА чакалі з нецярплівасцю і кіраўнікі калгаса, і жыхары вёскі, моладзь, бо прыезд атрада заўсёды прыносіць у сельскае жыццё новы струмень.

Калектыў падабраўся баявы, згуртаваны. Усе — са стажам работы ў будатрадзе, таму нікога не палохала вялікая адказнасць, ускладзеная на іх на час трэцяга працоўнага семестра — пабудаваць зернесховішча.

У першы дзень камандзір СБА Алег Рымашэўскі правёў лінейку, растлумачыў рабятам задачы, якія стаяць перад імі. І хутка работа закіпела.

На аб'екце байцы выконвалі ў асноўным бетонныя работы. Калі ўзяцца за справу дружна, з агеньчыкам, вынік будзе абвязкова добры. Так і ў байцоў «Палесся» — хутка папаўзла ўверх крывая ходу выканання вытворчай праграмы.

А вечарам, хаця і адчувалася стомленасць, усе зноў збіраліся разам. Душа калектыву — Вася Кароткі браў у рукі акардыён, і хутка на гукі музыкі збіралася мясцовая моладзь, людзі старэйшага ўзросту. Доўга над вёскай плылі задушэўныя песні. Яны прыўзнімалі настрой перад заўтрашнім напружаным рабочым днём, надавалі новыя сілы.

Быў створаны ў атрадзе і паўстацыянарны піянерскі лагер «Спадарожнік». Баец «Палесся» Валера Будзянкоў стаў актыўным яго важатым. Ён праводзіў з дзецьмі вясёлыя захапляючыя гульні.

Спадабаліся мясцовым жыхарам канцэрты мастацкай самадзейнасці, з якімі неаднаразова выступалі ўдзельнікі атраднай агітбрыгады. На Дзень будаўніка яны паказалі цікавы канцэрт рабочым Чачэрскай ПМК-90.

Група байцоў на чале з А. Кустэнка ўзяла шэфства над Марфай Фёдараўнай Івашковай — жонкай загінуўшага партызана. Кожны дзень пасля работы яны наведвалі жанчыну, дапамагалі ёй па гаспадарцы, зрабілі рамонт у доме.

Шмат добрых спраў было зроблена байцамі СБА «Палессе», добрая памяць пакінута імі ў сэрцах людзей. У вёсцы Бабічы ёсць нямала сем'яў былых партызан, расстраляных фашыстамі. Каб увекавечыць памяць загінуўшых у гады Вялікай Айчыннай вайны мясцовых жыхароў, рабяты ўзвялі на месцы іх пахавання помнік.

За высокія вынікі ў працы, перавыкананне дагаворных работ байцы СБА «Палессе» эканамічнага факультэта былі ўзнагароджаны Ганаровай граматай ПМК-90 трэста «Гомельсельбуд», лепшым байцам атрада ўручаны граматы Чачэрскага райкома камсамола.

Трэці працоўны семестр даўно завершаны. Акуратна складзены да наступнага лета будатрадаўскія формы. А добрыя ўспаміны аб карысных справах студэнтаў не забываюцца.

Н. НОВІКАВА,
студэнтка 3-га курса эканамічнага факультэта.

На здымку: байцы СБА «Палессе» каля пабудаванага імі помніка.

Фота **А. Трушкова.**

У працэсе авалодвання прафесіяй геолага вялікая роля адводзіцца практычным заняткам у разнастайных лабараторыях факультэта, аснашчаных сучаснымі прыборамі. З іх дапамогай студэнты маюць магчымасць кожны дзень адкрываць для сябе новыя таямніцы сваёй будучай прафесіі.

На здымку: на практычных занятках студэнт групы Г-32 геафака В. Аўсянкоў.

Фота **У. Чысціка.**

Размова аб прафесіі

КАБ СТАЦЬ ДОБРЫМ СПЕЦЫЯЛІСТАМ

Эканоміка... Які сэнс гэтага слова? Яно паходзіць з грэчаскай мовы і абазначае — мастацтва вядзення дамашняй гаспадаркі. Больш шырокае тлумачэнне — сукупнасць вытворчых адносін, якія вызначаюць грамадска-эканамічныя фармацыі, эканамічны базіс грамадства.

Студэнты эканамічнага факультэта вывучаюць прадмет «Эканоміка прамысловасці СССР». Ён дапамагае будучым спецыялістам глыбей зразумець, арыентавацца ў складаным комплексе эканомікі краіны.

Даць поўную характарыстыку прадмета, які я выкладаю ўжо 20 гадоў, у невялікім артыкуле проста немагчыма. Спынюся на некаторых яго аспектах.

Інтуітыўнае ўяўленне аб тым, што добра і што дрэнна для кожнага чалавека, можа быць падманлівым. Каб не падпарадкоўвацца інтуіцыі, а абгрунтавана вырашаць эканамічныя праблемы, студэнт павінен вывучаць эканамічныя навукі, у тым ліку і эканоміку прамысловасці. У сферы вытворчасці (а ў прамысловасці больш чым напалавіну) ствараецца багацце краіны. Вывучыўшы эканоміку прамысловасці, мы павінны весці разлікі, рабіць абгрунтаваныя вывады, навучыцца апрацоўваць вялікі аб'ём інфармацыі. Прымаць аптымальныя рашэнні, якія забяспечваюць эфектыўнае развіццё галін прамысловасці — асноўная мэта, якой мы павінны дасягнуць. А вось дабіцца найбольшых вынікаў з найменшымі затратамі пры вывучэнні курса — гэта ўжо пытанне другога плана. Таму пры вывучэнні курса трэба працаваць «на адной хвалі» і мне, як выкладчыку, і студэнтам.

У маёй практыцы не было выпадкаў паўнейшай абыякавасці да прадмета «Эканоміка прамысловасці». Хочацца, каб заўсёды даводзілася працаваць у групах, дзе будуць толькі добрыя і выдатныя веды, са студэнтамі, якія з захапленнем займаюцца навуковымі даследаваннямі (з захапленнем — значыць без прымусу). А ў выніку з такіх студэнтаў атрымаюцца добрыя эканамісты, арганізатары вытворчасці.

Т. ТРАЦЭЎСКАЯ,
дацэнт кафедры галіновых эканомік.

РАБФАКА

та З. В. Кахно, Г. С. Хархасава, Н. В. Волкава і іншыя.

Пра пастаянны клопат нашай партыі і ўрада аб адукацыі моладзі сведчыць новая пастанова Савета Міністраў СССР, апублікаваная 15 чэрвеня 1981 года, «Аб далейшым удасканаленні падрыхтоўкі спецыялістаў з вышэйшай і сярэдняй адукацыяй без адрыву ад вытворчасці». Гэты важны дакумент пашырыў магчымасці паступлення працуючай моладзі на падрыхтоўчае аддзяленне для навучання без адрыву ад вытворчасці. Таму з сёлетняга года пры нашым універсітэце, акрамя дзённага падрыхтоўчага аддзялення, адкрыта і вячэрняе. З першага кастрычніка на ім ужо займаюцца будучыя высокакваліфікаваныя работнікі народнай гаспадаркі.

Падрыхтоўчы курс разлічаны на 10 месяцаў, затым — выпускныя экзамены (па тых дысцыплінах, якія прадугледжаны на ўступных экзаменах) і залічэнне на першы курс у якасці студэнтаў.

Кантынгент слухачоў вячэрняга падрыхтоўчага аддзялення, укамплектаванага на гэты навучальны год, адпавядае ўсім патрабаванням. Людзі прыйшлі сталыя, сур'ёзныя, з багатым вытворчым і жыццёвым вопытам. Сярод такіх можна назваць В. Варапаева, Н. Сарнацкую, В. Кір'янаву, В. Лапіцкага, Л. Шлемянкову, Е. Яшкевіч, Ф. Пупкова.

У бліжэйшай перспектыве прадугледжана адкрыццё пры універсітэце падрыхтоўчага аддзялення па завочнай форме навучання. Пры гэтым трэба памятаць, што дзённыя падрыхтоўчыя аддзяленні рыхтуюць слухачоў для камплектавання толькі дзённых аддзяленняў ВНУ. Слухачы, якія закончылі падрыхтоўчае аддзяленне без адрыву ад вытворчасці (па вячэрняй ці завочнай формах навучання), маюць перавагу: яны могуць быць залічаны ва універсітэт па іх жаданню як на дзённае, так і на завочнае аддзяленне. Умовы прыёму на ўсе віды навучання аднолькавыя.

І яшчэ адна акалічнасць: падрыхтоўчае аддзяленне універсітэта рыхтуе слухачоў таксама і ў Гомельскі політэхнічны інстытут па ўсіх спецыяльнасцях, якія ёсць у ГПІ, з адрывам ад вытворчасці (дзённая форма) і без адрыву ад вытворчасці (вячэрняя форма).

Зараз вячэрняе падрыхтоўчае аддзяленне пры ГДУ ужо ўкамплектавана. Ідуць заняткі ў добра абсталяваных, прасторных аўдыторыях галоўнага корпуса.

Адначасова вядзецца карпатлівая работа па адбору моладзі на дзённае падрыхтоўчае аддзяленне, заняткі на якім разлічаны на 8 месяцаў навучання. Заняткі, як заўсёды, пачнуцца 1 снежня.

Увесь клопат аб слухачах універсітэт бярэ на сябе: забяспечвае стыпендыяй, інтэрнатам, падручнікамі. Слухачы, як і студэнты, карыстаюцца бібліятэкамі, чытальнымі заламі, вучэбнымі кабінетамі і лабараторыямі, спартыўнымі заламі, санаторыем-прафілакторыем. Яны актыўна ўключаюцца ва ўсе віды грамадскай дзейнасці і атрымліваюць магчымасць авалодаць усімі сучаснымі ведамі. Адначасова слухачам падрыхтоўчага аддзялення прадастаўляецца магчымасць павысіць узровень сваёй культуры, пашырыць навукова-тэхнічны кругагляд, атрымаць трывалы фундамент ведаў. У нас створана дакладная сістэма такой падрыхтоўкі, ажыццяўляецца кантроль за ёю.

Слухачы атрымліваюць кваліфікаваную дапамогу па прафілюючых дысцыплінах. У сваёй рабоце выкладчыцкі састаў падрыхтоўчага аддзялення спалучае вузаўскія і школьныя метады навучання. Прымяняюцца такія формы заняткаў, як лекцыі, практычныя і лабараторныя заняткі, калёквіўмы, семінары. Выкарыстоўваюцца наглядныя дапаможнікі, тэхнічныя сродкі навучання, ілюстрацыйны матэрыял. Шырока практыкуюцца групавыя і індывідуальныя кансультацыі, дадатковыя заняткі. Усе гэтыя формы і метады работы павышаюць эфектыўнасць вучэбна-выхаваўчага працэсу, даюць магчымасць рыхтаваць добрае папаўненне ў ГДУ і ГПІ.

Л. ВАЎКАГОН,
загадчыца падрыхтоўчага аддзялення ГДУ.
А. ЧЫЖЫК,
выкладчыца падрыхтоўчага аддзялення.

Да ўвагі чытачоў

ПРАПАНУЕ КНІГАРНЯ

Кнігарня № 19 па вул. Савецкай, 106 прапануе чытачам кнігі, якія нядаўна паступілі ў продаж. Гэта выбраныя творы класікаў марксізму-ленінізму, матэрыялы XXVI з'езда, грамадска-палітычная літаратура:

К. Маркс, Ф. Энгельс. Выбраныя творы: У 3-х т.— М.: Палітвыдат, 1980.

У. І. Ленін. Выбраныя творы: У 3-х т. — М.: Палітвыдат, 1980.

У. І. Ленін. КПСС аб савецкай шматнацыянальнай дзяржаве. — М.: Палітвыдат, 1980.

Л. І. Брэжнеў. Выбраныя творы: У 3-х т. — М.: Палітвыдат, 1981.

Л. І. Брэжнеў. Ленінскім курсам. Прамовы, прывітанні, артыкулы. — М.: Палітвыдат, 1981, т. 8.

Несцяровіч Я. Ю. За саюз непарушны рэспублік свабодных: аб'яднаны рух працоўных Беларусі. — Мн.: Выдавецтва БДУ, 1981.

Нацыянальная палітыка КПСС: Нарыс гісторыяграфіі (Бурмістрава Т. Ю., Зайцава Е. А. і інш.) —М.: Палітвыдат, 1981.

Марксізм-ленінізм і сучасная эпоха: Матэрыялы навуковай канферэнцыі, прысвечанай 110-й гадавіне з дня нараджэння У. І. Леніна. Масква, 15—17 красавіка, 1980. — М.: Палітвыдат, 1981.

Матэрыялы XXVI з'езда КПСС. — М.: Палітвыдат, 1981.

Па Савецкаму Саюзу. Замежныя аўтары аб Савецкім Саюзе. —М.: Прагрэс, 1981.

Пад сцягам Кастрычніка: Зборнік дакументаў і матэрыялаў у 2-х тамах. 25 кастрычніка (7 лістапада) 1917 г. — 7 лістапада 1923 г. — М.: Палітвыдат, Сафія: Выдавецтва БКП, 1980.

Партыйнае будаўніцтва: Вучэбны дапаможнік. (Пятровічаў Н. А., Кузьмін Н. Ф. і інш.)— М.: Палітвыдат, 1981.

Сікорскі В. М. Партыя класа, партыя народа: Аб адзінстве класавага і агульнанароднага ў характары і дзейнасці КПСС на сучасным этапе. — Мн.: Выдавецтва БДУ, 1980.

Салдаты слова: Расказваюць ветэраны савецкай журналістыкі. — М.: Палітвыдат, 1980.

ВЫЙШЛІ З ДРУКУ:

Міхалёва Н. А. Сацыялістычная канстытуцыя: Праблемы тэорыі. —М.: Юрыд. літ., 1981.

Галатвін Ж. Г. Адзіная сям'я савецкіх народаў: Сацыяльная роднасць і згуртаванасць. — М.: Мысль, 1981. (XXVI з'езд КПСС: праблемы тэорыі і практыкі).

Праблемы навуковага камунізму ў матэрыялах XXVI з'езда КПСС. — Л.: Ленвыдат, 1981.

Развіты сацыялізм: Праблемы тэорыі і практыкі. — М.: Палітвыдат, 1981.

Руткевіч М. Н. XXVI з'езд КПСС і пытанні сацыяльнага развіцця савецкага грамадства. — М.: Знание, 1981.

Пугачоў Б. М. Збліжэнне краін сацыялізму: Пытанні тэорыі і практыкі. — М.: Наука, 1981.

Ашчаднасць — рыса камуністычная. (Рашэнні XXVI з'езда КПСС — у жыццё). Даведнік прапагандыста-міжнародніка. — М.: Палітвыдат, 1981.

ПАЛАЖЭННЕ АБ XIII УНІВЕРСІЯДЗЕ

1. МЭТЫ І ЗАДАЧЫ

Універсіяда праводзіцца з мэтай;

1. Масавага ўцягнення ў сістэматычныя заняткі фізічнай культурай і спортам студэнтаў, аспірантаў і слухачоў падрыхтоўчага аддзялення.
2. Павышэння ўзроўню спартыўнага майстэрства.
3. Шырокага абмену вопытам работы паміж калектывамі фізкультуры факультэтаў.
4. Выяўлення лепшых трэнераў, спартсменаў, калектываў фізічнай культуры факультэтаў.
5. Масавай падрыхтоўкі і здачы нарматываў комплексу ГПА.

II. ТЭРМІН ПРАВЯДЗЕННЯ, СІСТЭМА ПРАВЯДЗЕННЯ, ДОПУСК ДА СПАБОРНІЦТВАЎ

Універсіяда праводзіцца ў два этапы:

I этап — спаборніцтвы паміж вучэбнымі групамі, курсамі, асобнымі спартсменамі на факультэтах;

II этап — фінальныя спаборніцтвы паміж зборнымі камандамі факультэтаў і курсаў.

1-ы этап прадугледжвае масавае прыцягненне студэнтаў, слухачоў падрыхтоўчага і вячэрняга аддзялення да ўдзелу ў спаборніцтвах.

II-гі этап прадугледжвае выяўленне мацнейшых каманд і спартсменаў факультэтаў, далейшае павышэнне спартыўнага майстэрства.

Агульнакаманднае месца ў спартакіядзе выводзіцца факультэтам, якія правялі ўсе спаборніцтвы 1-га этапа і прынялі ўдзел у фінальных спаборніцтвах згодна дадзена палажэння.

Да ўдзелу ў спаборніцтвах па мнагабор'ю ГПА дапускаюцца значкісты комплекса ГПА.

III. УДЗЕЛЬНІКІ УНІВЕРСІЯДЫ

Да ўдзелу ў спаборніцтвах дапускаюцца студэнты ўсіх факультэтаў, вячэрняга аддзялення, а таксама слухачы падрыхтоўчага аддзялення.

IV. КІРАЎНІЦТВА ПРАВЯДЗЕННЕМ УНІВЕРСІЯДЫ

Агульнае кіраўніцтва падрыхтоўкай і правядзеннем універсіяды ажыццяўляе аргкамітэт.

Непасрэднае правядзенне спаборніцтваў ускладваецца:

1 этап — на намеснікаў дэканаў па спорту і факультэцкія саветы фізкультуры.

II этап — на судзейскія калегіі, зацверджаныя аргкамітэтам.

V. ПРАГРАМА І ТЭРМІН ПРАВЯДЗЕННЯ СПАБОРНІЦТВАЎ

1-ы этап:

1. Лыжны спорт.
2. Крос лёгкаатлетычны (асенні і веснавы).
3. Стралковы спорт.
4. Летняе і зімовае мнагабор'е ГПА.
5. Плаванне.
6. Ігравы від (баскетбол, валейбол, футбол, ручны мяч) па выбару факультэта.

II этап:

1. Баскетбол.
2. Валейбол.
3. Лёгкая атлетыка.
4. Крос лёгкаатлетычны (вясенні).
5. Крос лёгкаатлетычны (асенні).
6. Лыжны спорт.
7. Плаванне.
8. Фехтаванне.
9. Мнагабор'е ГПА (зімовае).
10. Мнагабор'е ГПА (летняе).
11. Стралковы спорт.
12. Барацьба класічная.
13. Шахматы.
14. Барацьба вольная.
15. Гімнастыка спартыўная.
16. Футбол-міні.
17. Ручны мяч.

VI. ПАРАДАК ВЫЗНАЧЭННЯ АГУЛЬНАКАМАНДНАГА ПЕРШЫНСТВА

У залік II этапа ўніверсіяды ўваходзяць спаборніцтвы па 10 абавязковых відах спорту і 2 па выбару.

Абавязковыя віды:

1. Лёгкая атлетыка.
2. Крос лёгкаатлетычны (асенні).
3. Крос лёгкаатлетычны (веснавы).
4. Лыжны спорт.
5. Мнагабор'е ГПА (зімовае).
6. Мнагабор'е ГПА (летняе).
7. Стралковы спорт.
8. Плаванне.
9. Валейбол.
10. Баскетбол.

Факультэту, не прыняўшаму ўдзел у адным з абавязковых відаў, налічваюцца ачкі за апошняе месца, плюс тры штрафныя ачкі.

У выпадку, калі некалькі спартсменаў маюць аднолькавы вынік, ачкі налічваюцца па найвышэйшаму месцу.

Калі на від па выбару выстаўляюцца 3 каманды, ачкі налічваюцца ў 50-працэнтнай колькасці. Пры заяўках менш трох каманд спаборніцтвы не праводзяцца.

VII. УЗНАГАРОДЖАННЕ

Факультэт, які зойме 1-е месца, узнагароджваецца пераходным кубкам, памятным вымпелам і граматай спортклуба.

Факультэт, які зойме 2-е месца, узнагароджваецца вымпелам і граматай спортклуба.

Факультэт, які зойме 3-е месца, узнагароджваецца вымпелам і граматай спортклуба.

Каманды факультэтаў, занявшыя 1 месца, узнагароджваюцца пераходнымі кубкамі і граматамі спортклуба.

Каманды факультэтаў, занявшыя II і III месцы, узнагароджваюцца граматамі спортклуба.

Удзельнікі, занявшыя прызавыя месцы, узнагароджваюцца граматамі спортклуба.

Трэнеры спартсменаў, якія зоймуць 1-е месца і пакажуць вынік не ніжэй КМС, узнагароджваюцца граматамі спортклуба.

ЗАЎВАГА: усім спартсменам факультэтаў, якія ў момант правядзення спаборніцтваў XIII універсіяды знаходзяцца на вучэбна-трэніровачных зборах або спаборніцтвах, праводзіць перазалік па лепшаму выніку, паказанаму на гэтых спаборніцтвах ў сваім відзе.

ЗАЯЎКІ

Папярэднія заяўкі прадстаўляюцца ў судзейскую калегію ў дзень не пасяджэння. Асноўныя — ў дзень спаборніцтва.

Заяўкі павінны быць падпісаны дэканам факультэта або яго намеснікам. Неафармленая і не ў час прадстаўленая заяўка разглядацца не будзе і каманда не будзе дапушчана да спаборніцтваў.

ПРАГРАМА І ЎМОВЫ ЗАЛІКУ Ў СПАБОРНІЦТВАХ ПА АСОБНЫХ ВІДАХ СПОРТУ

1. Баскетбол, валейбол, мініфутбол, ручны мяч.

Састаў каманд — згодна правіл спаборніцтваў.

Спаборніцтвы праводзяцца па круговай сістэме ў адзін круг. Залік: перамога — 2 ачкі, нічыя — 1 ачко, паражэнне — 0 ачкоў. Месцы вызначаюцца па найбольшай колькасці ачкоў. За дзве няяўкі каманды здымаюцца са спаборніцтваў і іх вынікі ануліруюцца.

У агульнакаманды залік ідуць вынікі адной каманды. У выпадку роўнасці ачкоў у дзвюх каманд месцы вызначаюцца па выніках гульняў між імі.

У выпадку роўнасці ачкоў у трох і больш каманд месцы вызначаюцца:

— у баскетболе, па ручному мячу, міні-футболе — па большай колькасці перамог паміж трымя камандамі, затым па розніцы мячоў у іх. Калі ж і тут роўнасць — першынство вызначаецца ў гульнях паміж усімі камандамі;

— у валейболе — па лепшай розніцы выйграных і прайграных партый у гульнях адпаведна вышэй сказанага.

II. БАРАЦЬБА КЛАСІЧНАЯ, БАРАЦЬБА ВОЛЬНАЯ

Спаборніцтвы асабіста-камандныя. Састаў каманды неабмежаваны. Камандны залік — па 8 лепшых выніках, незалежна ад вагавай катэгорыі па найбольшай колькасці набраных ачкоў згодна дадзена палажэння. За 1-е месца — 16 ачкоў, за 2-е — 13, за 3-е — 12 ачкоў і г. д.

За чыстую перамогу ўдзельніку даюцца два заахвочвальныя ачкі. Ачкі даюць удзельнікі, заняўшыя 1—6 месца. Пры наяўнасці ў вагавай катэгорыі менш 6 чалавек, у залік ідуць 1—3 месцы.

III. ЛЕГКАЯ АТЛЕТЫКА

Спаборніцтвы асабіста-камандныя. У камандны залік ідуць 2 вынікі па кожнаму віду незалежна ад полу. На кожны від выстаўляецца не больш 4-х чалавек. Кожны ўдзельнік мае права выступаць у трох відах і эстафеце.

Каманднае першынство вызначаецца па найбольшай суме набраных ачкоў (табліца 1972 г.).

Праграма:

Бег: 100, 200, 400 м, 800 м, 1500, 3000 м., эстафета 4×100;

Скачкі: у даўжыню, у вышыню.

Штурханне: ядро.

IV. ЛЕГКААТЛЕТЫЧНЫ КРОС (АСЕННІ І ВЯСЕННІ)

Спаборніцтвы асабістакамандныя. Састаў каманды — неабмежаваны.

Залік — па 70 лепшых выніках, незалежна ад полу і дыстанцыі.

Каманднае месца вызначаецца па табліцы (кросавай) ачкоў.

Праграма:

Мужчыны —1000 м, 3000 м.
Жанчыны —500 м, 1000 м.

V. ПЛАВАННЕ

Спаборніцтвы асабіста-камандныя.

Састаў каманды —неабмежаваны.

Праграма:

в/с — 100 м — 2 чал.
спіна — 100 м — 2 чал.
брас — 100 м — 2 чал.
эстафета 4×100

Залік — па 6 лепшых выніках, незалежна ад полу і па эстафеце.

Кожны ўдзельнік мае права выступаць у 2-х відах праграмы і эстафеце.

Асабістыя месцы вызначаюцца па лепшаму выніку.

Агульнакаманднае месца вызначаецца па найбольшай суме заліковых удзельнікаў па табліцы ачкоў.

VI. МНАГАБОР'Е КОМПЛЕКСУ ГПА

Спаборніцтвы асабіста-камандныя.

Саставы каманд фінальных спаборніцтваў па зімоваму мнагабор'ю—15 чал. (залік па 6); па летняму мнагабор'ю — 15 чалавек, незалежна ад полу (залік па 6).

ЗІМОВАЕ МНАГАБОР'Е

Мужчыны: лыжныя гонкі— 10 км, падцягванне на перакладзіне, стральба на 25 м з м/к вінтоўкі.

Жанчыны: лыжныя гонкі — 3 км, згібанне і разгібанне рук ва ўпоры, стральба на 25 м з м/к вінтоўкі.

ЛЕТНЯЕ МНАГАБОР'Е

Мужчыны: бег на 100 м, кіданне гранаты, плаванне, стральба, крос — 3000 м.

Жанчыны: бег на 100 м, кіданне гранаты, плаванне, стральба, крос — 1000 м.

Агульнакаманднае першынство вызначаецца па зімоваму і летняму мнагабор'ю ГПА асобна.

Асабістыя месцы вызначаюцца сумай набраных ачкоў заліковымі ўдзельнікамі згодна табліцы мнагабор'я ГПА.

Кожны ўдзельнік абавязаны выступаць у 5-ці відах мнагабор'я.

VII. ЛЫЖНЫ СПОРТ

Спаборніцтвы асабіста-камандныя. 1-ы дзень — эстафеты: мужчыны 4×5 км, жанчыны 3×3 км.

Залік па 2-х эстафетах незалежна ад полу.

2-гі дзень — лыжныя гонкі: мужчыны 10 км, жанчыны 5 км.

Састаў каманды неабмежаваны. Залік — па 6 выніках незалежна ад полу і дыстанцыі плюс эстафета. Каманднае месца вызначаецца па табліцы ачкоў.

VIII. ФЕХТАВАННЕ

Спаборніцтвы асабіста-камандныя.

Састаў каманды: 4 чалавекі (3 мужчыны і 1 жанчына). Спаборніцтвы праводзяцца па ўсіх відах зброі. Сістэма правядзення кругавая. Каманднае месца вызначаецца па найменшай суме набраных ачкоў.

IX. СТРАЛКОВЫ СПОРТ

Спаборніцтвы асабіста-камандныя.

Праграма спаборніцтваў:

1. МВ-8 — стральба лежачы — 30 выстралаў (8 чалавек ад каманды);
2. МВ-7 — стральба з 3-х палажэнняў — 30 выстралаў (4 чалавекі).
3. МП-3 — стральба з пісталета — 30 выстралаў (2 чалавекі).

Каманднае першынство вызначаецца па найменшай суме месц, занятых камандамі ў асобных практыкаваннях.

Адзін удзельнік можа выступаць не больш, чым у 2-х відах праграмы. Асабістае першынство ў практыкаванні вызначаецца найбольшай сумай выбітых ачкоў.

X. ГІМНАСТЫКА СПАРТЫЎНАЯ

Спаборніцтвы асабіста-камандныя.

Састаў каманды неабмежаваны. У залік уваходзяць вынікі шасці чалавек, незалежна ад полу.

Месцы вызначаюцца па найбольшай суме балаў у кожным відзе мнагабор'я.

Камандныя месцы вызначаюцца па найбольшай суме ачкоў, налічваемых за кожнае месца ў кожным разрадзе.

XI. ШАХМАТЫ

Спаборніцтвы асабіста-камандныя.

Састаў каманды — 5 чалавек (3 мужчыны і 2 жанчыны).

Спаборніцтвы праводзяцца па кругавой сістэме па нумарах дошак. Асабіста-каманднае першынство вызначаецца па найбольшай суме набраных ачкоў. Чэмпіён універсітэта вызначаецца сярод жанчын і на 1-й дошцы сярод мужчын. Перамога — 1 ачко, нічыя — 0,5 ачка, паражэнне — 0 ачкоў. Каманднае першынство вызначаецца па найбольшай суме набраных ачкоў усімі ўдзельнікамі. У выпадку роўнасці набраных ачкоў месцы вызначаюцца па выніку першай дошкі сярод жанчын.

Прырода і ты

ЖОРСТКАСЦЬ

Вось ужо на зыходзе восень. Дрэвы і кусты даўно змянілі свой летні смарагд.

Усе жывое рыхтуецца да зімы. Хтосьці схаваўся пад апалым лісцем, хтосьці знайшоў прытулак пад карой старога дрэва, а хтосьці затаіўся на дне вадаёма, зарыўся ў глей і заснуў да вясны, многія схаваліся ў загадзя прыгатаваныя норы, там цёпла і ежы ўдосталь назапашана на ўсю зіму. Але вось чутны развітальныя, такія смутныя крыкі нашых пярнатых сяброў — яны адлятаюць у цёплыя краі. Усё гэта нагадала мне адну гісторыю, якая адбылася ў такую ж развітальную пару.

Я помню. Лес гудел.
И речка взбунтовалась.
Погоня. Крики. Скрежет
тормозов.
Здесь каждый был так
смел и беспощадно зол,
А лань от бега
задыхалась.
И сердце — огненная
птица.
Вот-вот на части
разорвется.
Она туда в мечту
стремится,
Но от людей да кто ж
спасется?
И вот, о небо! Эти сети!
Вокруг улыбки, шутки,
смех,
И дикие глаза и руки
эти,
И ненависть к всему
у всех.
А у куста еще живая,
лежала грация и
нежность,
Доверчивость и доброта
С большими серыми
глазами
И перебитыми ногами...
Я не забуду никогда:
Скатилась на траву слеза...
Лань плакала, безмолвно
глядя мне в глаза.

Так, я памятаю. Яна ляжала ў траве пыгожая, гордая і бездапаможная. Паляўнічыя, каб яна не збегла, зламалі ей ногі, а самі кінуліся ў пагоню за новай ахвярай. Памятаю ее велізарныя вочы. З-пад цёмных вейкаў беглі слёзы! Яна глядзела на мяне і быццам бы пыталася: «За што?» А я і сама не магла зразумець, як магла падняцца рука чалавека на гэту бездапаможную істоту.

Жана ШУГАЛЕЙ,
студэнтка трэцяга курса біялагічнага факультэта.

ВЯСЁЛЫ ПЕРАПЫНАК

СТУДЭНТЫ ЖАРТУЮЦЬ

Цікавы спосаб захавання ведаў вынайшаў студэнт другога курса матэматычнага факультэта В. Лінейкін. Ён лічыць, што лепш за ўсё захоўваць свае веды ў падручніках.

— Калі падручнік не здаваць у бібліятэку, — гаворыць малады рацыяналізатар, — то веды добра захоўваюцца да экзаменацыйнай сесіі. А на экзаменах застаецца ўзяць іх адтуль і перадаць выкладчыку.

(Са студэнцкіх навін).

За сістэматычныя пропускі лекцый выключыць студэнта Гультаёва з інстытута, але, улічваючы яго цяжкае матэрыяльнае становішча, захаваць за ім стыпендыю.

(З загаду).

У сувязі са здачай заліку ў верасні прашу перанесці мне тэрмін работы па ўборцы бульбы на снежань.

(З заявы).

Калі студэнт чаго-небудзь не ведае, гэта не значыць, што ён не ведае нічога! Памятайце! Веды прыходзяць з гадамі!

(З парад выкладчыку).

Ці варта развіваць у сабе пачуццё гумару, тым самым пазбаўляючы сябе магчымасці смяяцца апошнім?

(З пытанняў на дыспуце).

Рэдактар Ул. БАЛОГА.

«Гомельский университет» — орган парткома, ректората, месткома, комитета ЛКСМБ и профкома Гомельского государственного университета (на белорусском языке), Гомельская фабрыка «Палесдрук» Дзяржкамітэта БССР па справах выдавецтваў, паліграфіі і кніжнага гандлю. Гомель, Савецкая, 1. Аб'ём — 2 друк. аркуш. Тыраж 2000 экз.
Наш адрас: вул. Савецкая, 104, п. 3-11, т. 56-16-52.
АЗ 20742
Заказ 5879